

Toisen asteen koulutuksen tulosalueen talousarvio

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta (toimielin)

Toisen asteen koulutus (tulosalue)

Tilivelvolliset: sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja, lukion rehtori

Tulosityksiköt:

lukio

kansalaisopisto

Toiminta-ajatus

Tarjota ja tuottaa monipuolista ja laadukasta oppivelvollisuuden jälkeistä toisen asteen yleissivistävää sekä va-paan sivistystyön koulutusta Kiteellä ja Keski-Karjalassa.

TALOUSSUUNNITELMA 2026 - 2028

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Lukio

Kiteen lukion voimassa oleva opetussuunnitelma (LOPS21) astui voimaan 1.8.2021. Opetushallitus päivitti lukion opetussuunnitelman perusteita oppimisen tuen osalta keväällä 2025 ja näiltä osin ajantasaistettu Kiteen lukion opetussuunnitelma astui voimaan 1.8.2025. Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee hallitusohjelman mukaisesti lukiokoulutuksen rahoituksen uudistamista. On todennäköistä, että 1.8.2026 alkaen suomalaisessa lukiossa aloittavat EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevat opiskelijat eivät ole enää valtionosuusrahoituksen piirissä. Hallituksen eduskunnalle tekemän esityksen mukaan EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevilta opiskelijoilta pitäisi jatkossa periä vähintään lukiokoulutuksen valtakunnallinen keskimääräinen yksikköhinta. On todennäköistä, että tämä muutos tulee vaikuttamaan Kiteen lukion opiskelijamäärään syksystä 2026 alkaen.

Tällä hetkellä voimassa olevassa ylioppilastutkinnon mallissa on viisi pakollista koetta. Kokeet sisältävät myös oppiainerajat ylittäviä tehtäviä. Ne voivat perustua lukion opetussuunnitelmassa kuvattuun laaja-alaisen osaamiseen, joita ovat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen, eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Laaja-alaisen osaamisen opettaminen ja arviointi edellyttää opettajien täydennyskoulutusta, samoin kuin tekoälyn pedagoginen käyttö.

Opetushallituksessa on menossa taide- ja taitoaineiden lukiodiplomien kehittämistyö. Opetushallitus antaa muutosmääräykset lukion opetussuunnitelmaan vuoden 2026 loppuun mennessä. Syksystä 2029 alkaen ylioppilaskokelaiden on mahdollista korvata yksi pakollisista ylioppilaskokeista taide- ja taitoaineiden (musiikki, kuvataide tai liikunta) kokeella. Uusina lukiodiplomeina valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin lisätään sanataiteen, yrittäjyyden sekä tieteen ja teknologian lukiodiplomit. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ottavat käyttöön uuden todistusvalintamallin kevästä 2026 alkaen. Uuden ylioppilastutkintoarvosanojen pisteityksen toivotaan vähentävän lukiolaisien stressiä ja antavan heille aiempaa paremman mahdollisuuden keskittyä itseä kiinnostaviin oppiaineisiin. Tämä muutos vaikuttaa oletettavasti myös Kiteen lukion opiskelijoiden opintojaksovalintoihin.

Kansalaisopisto

Kiteen kaupunkistrategiassa Ihmiset ja yhteisö –pääteeman yksi strateginen toimenpide on kansalaisopiston palveluiden kehittäminen. Kansalaisopisto on yksi kunnan hyvinvointipalveluja järjestävä taho, joka tarjoaa kuntalaisille monipuolista sosiaalisen vuorovaikutuksen yhteisöllistä toimintaa sekä mahdollisuuksia harrastaa ja elää aktiivisesti.

Suunnitelmakauden aikana tarjotaan kurssimaksuhelpotuksia, joilla pyritään aktivoimaan entistä useampien kuntalaisten osallistumista kansalaisopiston kursseille. Kiteellä ja Rääkkylässä asuville työttömille työnhakijoille ja hei-

dän alaikäisille lapsilleen tarjotaan edelleen 50 % alennus kurssimaksuista. Eläkeläisille ja maahanmuuttajille suunnattua opintotietoliavustusta haetaan lukuvuodelle 2026–2027, mikäli avustussääräraha on edelleen Opetushallituksen tarjonnassa.

Valtionvarainministeriö on viime vuosien aikana supistanut kansalais- ja työväenopistojen valtionosuutta vähentämällä opistoille myönnettäviä valtionosuustuntimääriä. Supistuksista huolimatta Keski-Karjalan kansalaisopiston koulutustarjontaa on pystytty pitämään samalla tasolla useiden vuosien ajan. Suunnitelmakauden tavoitteena on säilyttää vuotuinen opetustuntimäärä entisellään.

Vuoden 2026 aikana toteutetaan asiakaspalautekysely, jonka tuloksia hyödynnetään kansalaisopiston koulutustarjonnan suunnittelussa ja kehittämisessä tulevina lukuvuosina.

TALOUSARVIO 2026

Lukio

Lukion perustehtävä on oppimisen edistäminen, minkä vuoksi opetukseen käytetään suurin osa talousarvion menoista. Suurimmat menoerät ovat henkilöstökulut (n. 70 %), tila- ja pääomavuokrat (n. 12 %) sekä ruokailu (n. 8 %). Oppivelvollisuuden ulottuminen lukioon saakka aiheuttaa oppimateriaali- ja laitekustannuksia. Yhteistyö Tohmajärven lukion kanssa parantaa kustannustehokkuutta pienten valintamäärien valtakunnallisten valinnaisten opintojen opettamisessa etäopetusohjelmia hyödyntäen tai lähiopetusta tarjoten. Erasmus+ -akreditointi mahdollistaa opettajien ja opiskelijoiden kustannustehokkaan liikkuvuuden.

Kansalaisopisto

Suurimmat menoerät kansalaisopiston talousarviossa ovat henkilöstökulut (n. 70 %), sisäiset ja ulkoiset toimitilavuokrat (14 %) ja palvelujen ostot (14 %) (mm. tuntiopettajien matkakorvaukset, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut ja ICT-palvelut sekä koneiden ja laitteiden vuokrat).

Kurssimaksujen korotustarvetta tarkastellaan lukuvuodeksi 2026–2027 yleisen kustannustason nousun sekä myönnetyn valtionosuusmäärärahan suuruuden perusteella.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

SIVISTYS- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA		
IHMISET JA YHTEISÖT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Ehkäisemme syrjäytymistä ja yksinäisyyttä: tuemme ja mahdollistamme järjestöjen ja yhdistysten matalan kynnyksen toimintoja ja kehitämme kansalaisopiston palveluja.</i>		
Tulosityksikkö	Toimenpiteet	Mittari
Kansalaisopisto	Kansalaisopiston koulutustarjonnan järjestäminen sekä taajamissa että haja-asutusalueilla tavoittaen mahdollisimman monta asukasta toiminta-alueella.	Kursseille osallistuvien määrä / Kiteen asukasluku. Tavoitetaso 10 %.
Kansalaisopisto	Asiakaspalautekyselyn toteuttaminen ryhmille.	Kyselyn asteikko 1–5, tavoitearvosana 4.
Strateginen toimenpide:		
<i>Vaikutamme väestörakenteeseen: tuemme koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa, markkinoimme kaupunkia muuttajille, edistämme koulutus- ja työmahdollisuuksien rakentumista ja kaavoitamme houkuttelevasti.</i>		
Tulosityksikkö	Toimenpiteet	Mittari

Lukio	Tiedotamme Kiteen lukiosta kansainvälisille hakijoille.	Lukion aloittavien maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä. Tavoitetaso: vuonna 2026 lukion aloittaa vähintään 15 uutta maahanmuuttajaopiskelijaa.
Strateginen toimenpide:		
<i>Ehkäisemme syrjäytymistä ja yksinäisyyttä: tuemme ja mahdollistamme järjestöjen ja yhdistysten matalan kynnyksen toimintoja ja kehitämme kansalaisopiston palveluita.</i>		
Tulosityksikkö	Toimenpiteet	Mittari
Lukio	Ehkäisemme nuorten syrjäytymistä ja opintojen keskeytymistä tukemalla nuoria ohjauksellisin ja opiskelu-huollollisin keinoin lukio-opintojen aikana.	Oppivelvollisuuden keskeyttäneiden määrä. Tavoitetaso: vuoden 2026 aikana 0 hlöä keskeyttää oppivelvollisuuden suorittamisen.

Toisen asteen koulutuksen projektit

Kansalaisopiston Projektin nimi	Hallinnoija	Kesto	Tavoitteet
Opintoseteli 2025–2026	Keski-Karjalan kansalaisopisto	lv. 2025–2026	Eläkkeellä olevien osallistumiskynnyksen madaltaminen kurssimaksualennuksen avulla.

TALOUS

330					
toisen asteen-		Muutettu TA			
koulutus	TP 2024	2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	264 631	211 982	195 565	195 565	195 565
Toimintakulut	-2 272 270	-2 357 137	-2 422 284	-2 422 284	-2 422 284
* Toimintakate	-2 007 639	-2 145 155	-2 226 719	-2 226 719	-2 226 719
* Valtuuston nähden sitovataso					